

„СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ И РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЛАЈКОВЦА У ПЕРИОДУ 2011-2015. ГОДИНЕ”

Извршилац: Институт за економику пољопривреде, Београд
Руководилац пројекта: Проф. др Драго Цвијановић, научни саветник
Руководилац истраживачког тима: Др Јонел Субић, научни сарадник

„Стратегија развија пољопривреде и руралног развоја Лајковца у периоду 2011-2015. године”, настала је као резултат вишемесечног интензивног рада истраживачког тима Института за економику пољопривреде из Београда, уз подршку коју је пружало Привредно друштво центар за пољопривреду конзорцијум доо Лајковац. Међу значајним сарадницима на пројекту, такође се убрајају званични представници Локалне заједнице, представници појединих привредних субјеката са подручја општине Лајковца, индивидуални пољопривредни произвођачи (са посебним акцентом на развојно оријентисана газдинства), као и неизоставни спољни сарадници.

Истраживачки тим је обавио детаљну анализу постојећег стања на територији општине Лајковац, што му је дало основа да реално сагледа све могућности постепеног побољшања услова живота на овом подручју у наредном периоду, да дефинише приоритете развоја, правце усмеравања активности и средстава, могуће изворе средстава за инвестирање итд. Дефинисањем основних покретача и носиоца развоја, створени су услови да се Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја Лајковца у периоду 2011-2015. године, базира на оптималној комбинацији постојећих развојних чинилаца у општини Лаковац: природних услова и извора, хуманог ресурса и могућих улагања, водећи при том рачуна о ограничењима и потребама очувања природне средине и концепту одрживог развоја.

Стратегије развоја пољопривреде и руралног развоја Лајковца у периоду 2011-2015. године, конципирана је у две фазе:

- *Прва фаза* - Анализа постојећег стања и перспективе развоја.
- *Друга фаза* - Платформа, циљеви и стубови стратегије.

Овим приказом обухваћена је прва фаза, односно *Анализа постојећег стања и перспективе развоја*, која је приказана у три поглавља (од којих се посебно издваја друго поглавље, јер је оно нај обимније и пружа највише информација о актуелном стању развоја пољопривреде и руралне средине.

Прво поглавље, садржи **Процес и принципе израде Стратегије развоја**. Посебно место у овом поглављу, дато је *Циљу и значају израде стратегије развоја*, јер је то део који приказује развој и стање пољопривреде општине Лајковца. Имајући у виду потенцијале, истраживачки тим указује на значај стратешког планирања у остваривању одрживог развоја читавог друштва и свих делатности, самим тим и пољопривреде, те даје детаљно објашњење саме *методологије* израде стратешког документа. Истраживачки тим у овом поглављу, сажето и концизно даја анализу стања кључних догађаја, осврт на недостатак стратешких докумената за планирање развојне политике пољопривреде и руралног подручја, као и оцену перспективе развоја пољопривреде и руралног подручја општине Лајковац за наредни средњорочни период.

Друго поглавље садржи **Социо-економску анализу стања** која је реална подлога за идеје какав развој пољопривреде и руралног подручја општине Лајковац желимо у будућности (односно, у наредном средњорочном периоду). У овом поглављу, истраживачки тим обрађује пет тематских области.

Макро економски услови и улога пољопривреде и агроиндустрије у економији општине представља прву тематску област у оквиру које се приказују макроекономска кретања и оквир за наредни средњорочни период, као и улога пољопривреде и агроиндустрије у општинској економији.

Природни услови и фактори пољопривредног и руралног развоја општине представља другу тематску област у којој истраживачки тим анализира основне претпоставке развоја Општине кроз природне услове, рељеф, климу, биљни и животињски свет, земљиште, воде, шуме, минералне сировине, ваздух, заштићена природна добра, становништво, насеља (мрежа насеља и јавне службе, где су обухваћене основне карактеристике насељске мреже, васпитање и образовање, организацију мреже објеката здравствене заштите, социјалну заштиту као и установе и организације у области културе и спорта). У оквиру инфраструктуре, анализа је фокусирана на саобраћај, телекомуникације, енергетику и стамбено-комуналнау инфраструктуру.

Организационо-економска обележја субјеката у руралној економији представља трећу тематску област где се разматрају потенцијали породичног пољопривредног газдинства, а дата је и исцрпна анализа газдинства према старости и образовању, према величини поседа и према изворима прихода на подручју Општине, као и предузећа и радње регистровани у области пољопривредне производње и прераде пољопривредних производа. Истраживачки тим, такође детаљно истражује која је то доминантна привредна делатност у општини Лајковац, као и какви су потенцијали за

развој туризма. Овде се поред осталог даје и анализа стања удружења произвођача и земљорадничких задруга. Сходно томе, указује се на чињеницу да су на подручју општине Лајковац недовољно развијена постојећа удружења пољопривредника, а посебно велики проблем представља одсуство земљорадничких задруга, које су некада постојале.

Производња и тржиште пољопривредних и прехранбених производа представља четврту тематску област у којој је приказана структура коришћења пољопривредног земљишта, физички обим ратарске производње, производње поврћа и крмног биља, производње воћа и грожђа. Такође, разматрани су потенцијали сточарске производње, као и најзначајнији привредни субјекти на општинском подручју. Сходно томе, указује се на чињеницу да у општини Лајковац примат имају ратарска, воћарска и сточарска производња, које су према природним и социо-економским условима најоптималније за ово подручје.

У последњој (петој) тематској области, *Инвестиције у пољопривреду и рурални развој*, истраживачки тим фокусира своју анализу на општа обележја досадашњих инвестиционох улагања, инвестиције као фактор развоја пољопривреде, остварене инвестиције у пољопривреди, оцену остварених инвестиција у пољопривреди, као и извршене исплате за инвестиције у основна средства и извршене исплате буџета општине Лајковац за фонд пољопривреде. Такође, приказују се компаративне предности подручја општине Лајковац и даје се предлог за могуће правце улагања на основу спроведене анкете и могућих извора финансирања инвестиција у наредном периоду (финансирање инвестиција према пореклу капитала, према правној припадности капитала и финансирање инвестиција у пољопривредној пракси).

Значајно место је нашао посебан део Стратегије (*треће поглавље*), односно **SWOT – анализа**, где се анализирају снаге, слабости, шансе и претње развоја пољопривреде и руралног подручја општине Лајковац.

У последњем поглављу које се односи на *SWOT – анализу*, истраживачки тим анализира снаге, слабости, шансе, и претње развоја пољопривреде и руралног подручја општине Лајковац.

Мали је број стратешких докумената који се бави развојем на локалном нивоу, а посебно на нивоу општина, али истраживачки тим Института за економику пољопривреде из Београда, као носилац процеса израде ове Стратегије сматра да је први ниво истраживања, односно ниво општине Лајковац веома битан као полазна основа за све даље надоградње и пројекције развоја, што представља посебан квалитет овог стратешког документа.

Дакле, може се рећи да је *прва фаза* „Стратегије развоја пољопривреде и руралног развоја Лајковца у периоду 2011-2015. године“ документ заснован на општем консензусу о жељеним достигнућима развоја пољопривреде и руралног подручја општине Лајковац из којег јасно произилазе обавезе, не само за Општину и њене органе и организације, него и за све субјекте унутар пословне заједнице, невладине организације и саме грађане.

Адреса аутора:

Мр Арсић Славица
Институт за економику пољопривреде,
Волгина 15, 11060 Београд
е-mail: slavica_a@iep.bg.ac.rs